RAADSINFORMATIEBRIEF (RIB)

Registratienr : Z/23/121774
Inlichtingen: Vivian Heuts
Team: Sociaal Domein
Portefeuillehouder: Portefeuillehouder Wilms
Onderwerp: Uitvoeringsprogramma 2024 Sociaal Domein SC MER
Bijlage:

Aan de leden van de raad van de gemeente Maasgouw

Geachte leden van de raad,

De afdeling Sociaal Domein SC MER (hierna: MER SD) voert in opdracht van gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen beleid uit op het gebied van Zorg en Ondersteuning (Wmo, gehandicaptenparkeerkaart), Werk en Inkomen (Participatiewet, minimaregelingen) en Inburgering.

In het Uitvoeringsprogramma (UP) worden de afspraken over de uitvoering vastgelegd. Het UP komt tot stand in dialoog tussen de accounthouders en businesscontroller van MER SD en de ambtelijk accounthouders, beleidsmedewerkers, businesscontrollers, financieel adviseurs en portefeuillehouders van de 3 gemeenten.

We hebben het UP 2024 vastgesteld en informeren u met deze Raadsinformatiebrief over de ontwikkelingen en afspraken.

In het UP zijn de verwachte ontwikkelingen, financiële kaders, afspraken over financiering en afrekening tussen de gemeenten en het Servicecentrum opgenomen. Tevens is het proces van sturing, met bijbehorende prestatie-indicatoren en streefwaarden vastgelegd. Daarnaast zijn de gemaakte afspraken over basis- en aanvullende dienstverlening, productieve uren, afrekening op basis van output per jaar, extra benodigde inzet etc. opgenomen.

Prestatie-indicatoren en capaciteit
In het UP 2024 zijn de prestatie-indicatoren voor de afzonderlijke taakvelden opgenomen die met de kwartaalrapportages en de P&C documenten worden gemonitord. De indicatoren zijn klantgerichtheid, kwaliteit en kosten. Nieuw is de indicator Maatschappelijk actief bonus. De reden hiervoor is dat het gebruik van deze bonus een indicatie geeft van de gewenste maatschappelijke participatie in vrijwilligersactiviteiten en daarmee in feite ook een eerste indicator is gericht op maatschappelijke outcome (in tegenstelling tot de overige indicatoren die gericht zijn op output).

Voor het behalen van de streefwaardes op de prestatie-indicatoren is er een goede balans nodig tussen de uit te voeren werkzaamheden en de beschikbare capaciteit voor het SC MER SD.
Het uitgangspunt daarbij is dat de totale omvang aan reguliere werkzaamheden moet passen binnen de beschikbare capaciteit. De ramingen hiervoor zijn gebaseerd op de realisatie van het voorgaande jaar (aantallen werkprocessen x de normtijd) en de verwachte ontwikkelingen. Dit maakt een prognose mogelijk over de omvang van de taken in relatie tot de aanwezige capaciteit in uren.

Kostenverdeelsleutel en gemeentelijke bijdrage begroting
Een belangrijk uitgangspunt bij verdeling van de uitvoeringskosten, is dat de gemeenten een bijdrage betalen die zoveel mogelijk in overeenstemming is met de diensten/reguliere werkzaamheden die worden afgenomen.
De verdeelsleutel is gebaseerd op het aantal werkprocessen per gemeente van twee jaar eerder (t-2). De reden hiervan is dat de cijfers van het voorgaande jaar bij de vaststelling van de begroting SC MER nog niet bekend zijn. De gemeentelijke bijdragen voor de begroting 2023 waren dus gebaseerd op het aantal werkprocessen uit 2021 en de basis voor de begroting van 2024 wordt gevormd door de werkprocessen van 2022. Dit zorgt voor een transparante en eenvoudige verdeelsystematiek, waarmee recht wordt gedaan aan de vraag van gemeenten om te betalen naar rato van afname/gebruik.

Onderstaand een tabel met de verschuivingen in de verdeelsleutels en dus in de begrotingsbijdrage per gemeente van de afgelopen jaren:

Verdeelsleutel UP	Echt-Susteren	Maasgouw	Roerdalen	MER
Verdeelsleutel UP2020	44,43%	28,85%	26,72%	100%
Verdeelsleutel UP2021	43,65%	28,24%	28,11%	100%
Verdeelsleutel UP2022	43,02%	30,42%	26,56%	100%
Verdeelsleutel UP2023	44,88	28,48%	26,64%	100%
Verdeelsleutel UP2024	42,96%	28,68%	28,36%	100%

Het uitgangspunt is om de opgedragen taken uit te voeren binnen de bestaande capaciteit c.q. binnen de financiële kaders, zoals vastgelegd in de begroting Servicecentrum MER. Als er in enig jaar een positief saldo ontstaat, bijvoorbeeld doordat de uit te voeren taken lager uitvallen, dan vloeit dit positief saldo bij de jaarrekening terug naar de gemeenten. Als er een negatief saldo dreigt te ontstaan, bijvoorbeeld doordat de uit te voeren taken hoger uitvallen en dit niet binnen de bestaande capaciteit kan worden opgevangen, dan wordt in overleg tussen MER SD en gemeenten besproken welke beleids- of beheermaatregelen (bijsturing in het lopend jaar) mogelijk zijn. Als ook dat niet afdoende is dan wordt overlegd over een extra financiële bijdrage (bijstelling in een lopend jaar) via een Begrotingswijziging. Begrotingswijzigingen worden aan de raad voorgelegd voor het al dan niet indienen van zienswijzen.

Bijstelling gemeentelijke bijdrage
Omdat de Begrotingsbijdragen zijn gebaseerd op de realisatiecijfers van twee jaar eerder (t-2) kan het zijn dat er in het lopende jaar afwijkingen op het totaal en/of tussen de gemeenten ontstaan. Het kan daarbij gaan om kleine, maar ook om grotere afwijkingen. Er is daarom afgesproken dat aan het einde van het jaar de balans wordt opgemaakt en met elke gemeente afgerekend wordt op basis van de actuele output.

Financiering aanvullende dienstverlening
Voor aanvullende dienstverlening vindt bij inhuur een raming plaats op basis van de inschatting van het aantal uren x € 70,- exclusief Btw. In 2023 is gerekend met een uurtarief van € 80,- per uur. Hoewel er duidelijk sprake is van een stijgend tarief voor inhuur, betekent de krapte op de arbeidsmarkt ook dat er steeds vaker alleen onervaren krachten/starters beschikbaar zijn, waarvoor een lager tarief kan worden overeengekomen). Een gemiddeld tarief van € 70,- is daarom realistischer.
De eindafrekening vindt altijd plaats op basis van de werkelijke uren en kosten.

Benodigde capaciteit basisdienstverlening
Basisdienstverlening is de uitvoering van reguliere en plustaken binnen de domeinen Zorg en Ondersteuning, Werk en Inkomen en Inburgering. Reguliere taken zijn structurele werkzaamheden die worden uitgevoerd voor alle MER gemeenten. Plustaken zijn structurele werkzaamheden die niet voor alle drie de gemeenten worden uitgevoerd. In het UP 2024 wordt bijvoorbeeld toezicht Kinderopvang als plustaak uitgevoerd voor de gemeenten Roerdalen en Maasgouw.

Onderstaande tabel toont de benodigde capaciteit voor 2024 voor de reguliere taken (basisdienstverlening). Basis hiervoor is de vaste formatie en de prognose van de aantallen werkprocessen, gebaseerd op de verwachte ontwikkelingen en de realisatiecijfers over 2022 en 2023.

Basisdienstverlening (in fte)	Beschikbare capaciteit	Benodigde capaciteit 2024	Verschil	Gevraagd
Teammanager, coördinatoren en secretatiaat	6,84	6,87	-0,03	
Wmo	21,63	23,06	-1,43	1
Beschermd Wonen	2,7	2,7	0	
Inkomen/ bijstandsverlening	7,52	9,41	-1,89	1,89
Bbz & debiteuren	1,78	1,78	0	
Handhaving/Sociale recherche	1	1	0	
Werk	8,56	9,09	-0,53	
Inburgering	6,89	8,33	-1,44	1
Bedrijfsvoering	19,64	19,99	-0,35	0,5
Adviseur Werkgeversservicecepunt	1,5	1,5	0	
Totaal	**78,06**	**83,73**	**-5,68**	**4,39**

Toelichting
Hieronder wordt een toelichting gegeven op de extra capaciteitsvraag. Voor de financiële vertaling wordt verwezen naar de paragraaf Financiën.

Wmo
Vanwege de toename van het aantal meldingen en aanvragen als gevolg van de vergrijzing en het abonnementstarief is in voorgaande jaren 1 fte extra tijdelijk ingezet. Deze inzet wordt gecontinueerd in 2024. Door preventieactiviteiten (o.a. vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord) en de verwachte effecten van de herinvoering van de Inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo in 2026, wordt de capaciteit niet structureel uitgebreid.

Inkomen/bijstandsverlening
De complexiteit van de aanvragen neemt toe. Onder andere de aanvragen van statushouders en de toename van het aantal jongeren met samengestelde problematieken dat een beroep doet op inkomensondersteuning. Op basis van ervaring is de normtijd voor de afhandeling daarom verhoogd. Waar nodig wordt samengewerkt met bijvoorbeeld de sociale raadslieden, Vluchtelingenwerk of het Sociaal wijkteam die kunnen ondersteunen bij het in kaart brengen van de financiën, het verzamelen van de juiste gegevens voor een aanvraag en dergelijke. Er is een verbeterplan voor de uitvoering opgesteld en in werking getreden. De verwachting is dat dit in de loop van 2024 effecten heeft op de formatie. Ook het digitaliseren van een deel van de dienstverlening via snelbalie heeft een effect op de benodigde formatie. De uitbreiding van capaciteit is daarom deels structureel (1 fte) en deels (0,89 fte) tijdelijk op basis van inhuur.

Inburgering
Uit benchmark onderzoek van Divosa blijkt dat 83% van de gemeenten werkt met dedicated (toegewijde) klantmanagers inburgering. Het vestigen in ons land vanuit een ander land met een andere cultuur vergt specifieke behoeften voor onze nieuwe inwoners zodat deze personen zich welkom voelen en kunnen participeren en zelfredzaam worden in hun nieuwe woonomgeving. Om die reden biedt de dedicated klantmanager Inburgering persoonlijke en intensieve begeleiding, vaak gecombineerd met een brede intake. Landelijk gaan gemeenten uit van een caseload van 40 tot 50 statushouders per klantmanager. MER SD gaat uit van een caseload van 50 inburgeraars per Fte. Op basis van de verwachte taakstelling en instroom gedurende 2024 is aanvullende inzet nodig is. Daarom is voorgesteld om de formatie uit te breiden met 1 fte tijdelijk voor een jaar.

Bedrijfsvoering
In verband met de toename van het aantal werkprocessen neemt ook de administratieve en financiële verwerking toe. Het betreft een structurele uitbreiding van 0,5 fte.
Het aandeel van de bedrijfsvoeringskosten SC MER Bedrijfsvoering (HRM, ICT, Financiën) neemt ook toe als er meer medewerkers in dienst zijn. De verdeelsleutel voor de afdeling Bedrijfsvoering SC MER is namelijk het aantal accounts/medewerkers. Dit wordt verwerkt in het UP Bedrijfsvoering SC MER.

Benodigde capaciteit aanvullende dienstverlening (projecten)
Aanvullende dienstverlening is de uitvoering van niet-structurele taken op verzoek van een gemeente. Hierover worden specifieke afspraken vastgelegd, veelal in de vorm van een project.

Voor 2024 zijn in onderstaande tabel de bedragen begroot voor de uitvoering van de aanvullende dienstverlening/projecten. Er zijn ook projecten zonder doorrekening.

Aanvullende dienstverlening	**Kosten Maasgouw**
Kinderopvang	€ 10.800
Leerlingenvervoer	€ 41.325
Minimaregelingen 130%	€ 5.915
Taalmeter	€ 1.050
Uitvoeringskosten Energietoeslag	€ 17.237
Uitvoeringskosten Leefgeld Oekraïne	€ 29.873
Volwassenfonds Sport & Cultuur	€ 4.200
Wams (nog niet volledig)	€ 14.855
Werk: activering	€ 20.700
Werk: Jongerenteam	€ 25.812
Totaal	**€ 171.767**

Toelichting
Voor de vertaling van deze aanvullende dienstverlening naar de Programmabegroting 2024 gemeente Maasgouw wordt verwezen naar de paragraaf Financiën. De belangrijkste nieuwe projecten worden hieronder toegelicht.

Kinderopvang
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bijhouden van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK). In het LRK worden gegevens van alle kinderopvangvoorzieningen geregistreerd. Zonder registratie in het LRK mag een kinderopvanglocatie niet worden geëxploiteerd/open gaan. Nieuwe aanvragen, wijzigingen en handhavingsacties m.b.t. kinderopvangvoorzieningen worden in het LRK verwerkt. Gemeente Maasgouw verzoekt MER SD om vanaf 1 januari 2024 de nieuwe aanvragen en wijzigingen te verwerken in het LRK en de correspondentie met de kinderopvangvoorzieningen te verzorgen. De handhavingstaak wordt ook in het LRK verwerkt maar vanwege een nieuw handhavingsbeleid en wijze van uitvoering is ervoor gekozen om deze taak vooralsnog niet uit te besteden aan MER SD.
Er is een inschatting gemaakt van de verwachte ureninzet. Op basis van de ervaring in 2024 wordt voor 2025 en verder de structurele ureninzet berekend.

Leerlingenvervoer
MER SD voert deze taak al uit voor de gemeenten Echt-Susteren en Roerdalen. Gemeente Maasgouw draagt deze taak in de tweede helft van 2024 over aan MER SD vanwege personele mutaties binnen team Sociaal Domein gemeente Maasgouw. Voor de uitvoering door MER SD is een inschatting gemaakt voor de benodigde inzet. Op basis van de ervaring in 2024 wordt voor 2025 e.v. de structurele ureninzet berekend. Vanaf 2025 hoort leerlingenvervoer tot de basisdienstverlening omdat deze taak dan structureel en op eenzelfde wijze voor alle 3 de gemeenten wordt uitgevoerd.

Wet aanpak meervoudige problematiek in het Sociaal Domein (Wams)
De gemeente werkt samen met andere organisaties om inwoners te ondersteunen bij de aanpak van meervoudige problematiek. Een terugkerend vraagstuk daarbij is de regeling van gegevensuitwisseling tussen partijen in het sociaal domein en aanpalende domeinen. De ondersteuning van inwoners bij

meervoudige problematiek slaagt alleen wanneer betrokken partijen onderling gegevens kunnen uitwisselen.
Volgens de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) ontbreekt hiervoor op dit moment een deugdelijke wettelijke grondslag. Dit leidt tot handelingsverlegenheid ten aanzien van gegevensdeling en -verwerking waardoor de inwoners met meervoudige problematiek niet adequaat geholpen kunnen worden. Het wetsvoorstel Aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) beoogt hierin te voorzien. Na vaststelling in de eerste en tweede kamer zal de Wams in werking treden.
Gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen gebruiken de periode tot in werking treden om alle processen uitgevoerd door de gemeente of gedelegeerd of gemandateerd naar een uitvoerende organisatie passend te maken ten aanzien van de Wams (voor zover de Wams op deze processen van toepassing is).
Een groot aantal taken van de gemeente op het sociaal domein, het veiligheid domein en het domein wonen worden betrokken bij dit project. Dit maakt de impact van dit project relatief groot. MER SD is gevraagd om de projectleiding op zich te nemen. De kosten zijn deels bekend op basis van de projectopdracht. Omdat het plan van aanpak nog verder uitgewerkt moet worden zijn echter nog niet alle kosten bekend.

Werk: jongerenteam
Het aantal jongeren (16-27 jaar dat een beroep doet op de participatiewet neemt toe. Deze toename is deels het gevolg van aangepaste regelgeving (Wajong / WSW) in Nederland, maar deels ook een gegroeid maatschappelijk probleem in onze samenleving. Als uitgangspunt vinden we als MER gemeenten en MER SD dat jongeren in principe niet thuishoren in de Participatiewet.
De ervaring heeft geleerd dat het bijna altijd gaat om jongeren zonder startkwalificatie, die dus geen afgeronde opleiding hebben en waarbij (regulier) onderwijs vaak ook geen optie meer is. In de huidige arbeidsmarkt betekent dit dat het vinden van een baan niet gemakkelijk is en dat jongeren daar gerichte ondersteuning bij nodig hebben. Dit vraagt een andere aanpak en extra inzet van 1 fte. In eerste instantie voor een jaar met een evaluatie om te bezien wat de aanpak oplevert.

Het volgende rendement wordt verwacht:
- Problemen worden niet voor de korte termijn, maar duurzaam doorbroken.
- Er kan maatwerk geboden worden zodat jongeren zo zelfstandig mogelijk door het leven gaan. Een zo hoog mogelijke score op de participatie ladder is daarbij het meetinstrument.
- Het welbevinden van de jongere alsook hun zelfredzaamheid neemt toe: meer jongeren komen op die manier tot participatie in de arbeidsmarkt.
- Er blijven op termijn minder jongeren een beroep doen op de Participatiewet hetgeen een kostenbesparing betekent.

Werk: activering
Om inwoners op de trede 1 t/m 4 van de participatieladder voldoende aandacht te kunnen geven is besproken om de formatie voor specifiek inwoners op trede 2 uit te breiden. Uit ervaring is gebleken dat inwoners op trede 2, met een brede aanpak, arbeidspotentieel hebben. Met de brede aanpak wordt bedoeld dat zij begeleiding krijgen op diverse fronten die het mogelijk maakt om stappen te zetten naar werk of andere zinvolle maatschappelijke activiteiten. Het volgende rendement wordt verwacht:
- Inwoners zijn beter in beeld en voelen zich gehoord en gezien.
- Zij geloven weer in zichzelf en durven weer mee te doen, bijvoorbeeld met vrijwilligerswerk.
- Er is een signaalfunctie op bijvoorbeeld het recht op bijvoorbeeld minimaregelingen, eenzaamheid, huiselijk geweld.
- De extra inzet leidt naar verwachting tot minder zorgkosten en andere maatschappelijke kosten.

Er is geen volledige financiële dekking voor de uitvoering van het UP 2024.
Het UP 2024 is gebaseerd op de realisatiecijfers 2023 (T-1) en de begroting SC MER 2024 op de werkprocessen in 2022 (T-2). Zoals hierboven weergegeven is er een geprognosticeerd tekort c.q. is tijdelijke of structurele uitbreiding van capaciteit nodig. Hiervoor is gedeeltelijk financiële dekking in de Programmabegroting 2024 (zie: Financiën). Bij de samenstelling van de programmabegroting 2024 waren de te verwachten realisatiecijfers 2023 niet volledig in beeld. De uitvoering van de wettelijke taken is noodzakelijk en daarmee zijn de extra kosten onvoorzien en onvermijdbaar.

Er is een risico dat het aantal werkprocessen hoger is dan de bijdrage van gemeente Maasgouw op basis van de kostenverdeelsleutel.
Op basis van ervaring en realisatiecijfers is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de benodigde capaciteit. Door monitoring wordt het verloop van het aantal werkprocessen gevolgd en waar nodig voorstellen voor bijstellingen of bijsturing gedaan. Bijsturing kan door het treffen van beheersmaatregelen (zoals het accepteren van oplopende doorlooptijden of lagere klanttevredenheid) of

beleidsmaatregelen (bijvoorbeeld niet uitvoeren bovenwettelijk beleid zoals een aantal minimaregelingen). Omdat onze inwoners hiervan direct de gevolgen ondervinden en het kan leiden tot hogere programmakosten zal hier kritisch naar gekeken worden. Als bijsturen niet of onvoldoende lukt dan is bijstelling nodig door extra middelen beschikbaar te stellen op basis van een begrotingswijziging.

Financiën

Basisdienstverlening
De gemeentelijke bijdrage voor de basisdienstverlening van de SD MER in 2024 is € 2.283.348. Het budget Bijdrage MER sociaal domein (600545) is niet toereikend met € 2.258.603. Hiervoor dient € 24.745 te worden bijgeraamd. Dit bedrag dient vanuit de post onvoorzien te worden gedekt.

Aanvullende dienstverlening
In onderstaande tabel staan de kosten aanvullende dienstverlening 2024.

Aanvullende dienstverlening	**Bedrag**	**Begrotingsbudget**	**Omschrijving begrotingsbudget**	**Dekking**
Kinderopvang	€ 10.800	600545	Bijdrage MER Sociaal Domien	€ -
Leerlingenvervoer	€ 41.325	600545	Bijdrage MER Sociaal Domien	€ -
Verhogen inkomensgrens naar 130% minimaregelingen	€ 5.915	661400	Bijzondere bijstand	€ 5.915
Uitvoering taalmeter	€ 1.050	662302	Laaggeletterdheid	€ 1.050
Uitvoering energietoeslag	€ 17.237	661417	Energie-compensatie € 1300 toeslag	€ -
Uitvoering leefgeld Oekraine	€ 29.873	662120	Vluchtelingen i.v.m. noodtoestand Oekraine	€ 29.873
Volwassenfonds sport & cultuur	€ 4.200	661410	Armoedebeleid	€ 4.200
WAMS (Wet Aanpak Meervoudig problematiek SD)	€ 14.855	666255	Beschermd wonen	€ 14.855
Werk: activering	€ 20.700	662300	Re-integratie & participatievoorzieningen	€ 20.650
Werk: jongerenteam	€ 25.812	662300	Re-integratie & participatievoorzieningen	€ 25.812
Totaal	**€ 171.767**			**€ 102.355**

Het totaalbedrag € 171.767 wordt vanuit diverse budgetten gedekt. Er is dekking voor een deel van de uitgaven namelijk € 102.355. Dit betekent dat er een tekort is van € 69.412. Dit zal vanuit de post onvoorzien moeten worden afgedekt.

Conclusie
In totaal zal voor het voor het UP SD 2024 een bedrag van € 94.157 vanuit de post onvoorzien moeten worden gedekt. Dit wordt verwerkt in de eerste Prorap 2024.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Maasgouw,

De secretaris,

C.M. Keersmaekers

De burgemeester,

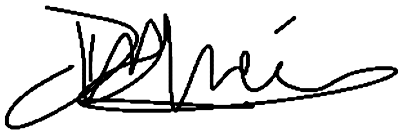

D.W.J. Schneider